

Verenigingsnieuws

Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel

Nr. 43 oktober 2023

Het bestuur van de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel nodigt u hierbij uit voor de Algemene Vergadering op **maandag 20 november 2023 om 20:00 uur** in het Dienstencentrum, Diederick van Haarlemstraat 3 te Ouderkerk, Zaal open vanaf 19.30 uur.

Algemene Vergadering Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel

Agenda

1. Opening, vaststellen agenda, ingekomen stukken en mededelingen
2. Verslag Algemene Vergadering d.d. 30 maart 2023
3. Werkplan 2024
4. Financiën: Begroting 2024
5. Uitreiking Wolfertjes
6. Wat verder ter tafel komt
7. Rondvraag en afsluiting

---- Koffiepauze ----

Presentatie

Welke geheimen verbergt de Kerkheuvel?

Door Rob Schimmel

Trots staat hij daar. Midden in Ouderkerk. Op de heuvel. In al zijn eenvoud en toch zo krachtig. Bij de toeschouwer bewondering afdwingend. De NH Kerk. Velen kennen hem van buiten en velen van binnen. Maar wat onder hem is blijft een groot geheim. Af en toe geeft hij een geheim bloot. Maar we willen nog veel meer weten. De werkgroep Archeologie van de Historische Vereniging Wolfgerus probeert hem deze geheimen te ontfutselen. De leeftijd is bijna 250 jaar. Voor hem hebben nog andere kerken gestaan, een grafveld. Wellicht het kasteel van Gijsbrecht van Amstel. Rob Schimmel lid van de werkgroep zal u vertellen van de zoektocht van de werkgroep. Over de ontdekkingen en ook over de dwaalsporen. En hoe krijgen wij de antwoorden op onze vragen.

In verband met de voorbereidingen zouden we graag vóór 16 november weten of u aanwezig denkt te zijn: **e-mail: wolfaems@xs4all.nl**.

Deze nieuwsbrief is tevens de documentatie voor de vergadering. Graag meenemen.

Graag ontvangen wij uw **nieuwe of gewijzigde e-mailadres** via wolfaems@xs4all.nl, zodat wij u makkelijker **én goedkoper** kunnen informeren over verenigingsactiviteiten. De e-mailadressen worden uitsluitend gebruikt voor verenigingsdoeleinden en worden niet aan derden ter beschikking gesteld.

Stukken bij de agenda, ALV van HV Wolfgerus van Aemstel, 20-11-2023

2. Verslag Algemene Vergadering voor leden 30-03-2023

1. Opening en mededelingen

Voorzitter Mars Out heet iedereen welkom en stelt de bestuursleden voor.

2. Verslag Algemene Vergadering d.d. 21 november 2022

Er wordt gevraagd naar opmerkingen en/of vragen. Geen. Het verslag wordt, met dank aan Willy, aangenomen.

3. Jaarverslag

We hebben dit jaar voor het eerst in de “Maand van de geschiedenis” een geschiedenisdag van Wolfgerus georganiseerd: “Wolfgerus in actie”. Ook in 2023 willen we zo’n dag organiseren, voor leden én niet-leden. In 2022 leverde “Wolfgerus in actie” enkele nieuwe leden op voor de werkgroep evenementen. De aanwezige nieuwe leden, Carla Out en Loes Sanou-Vagevuur worden voorgesteld en met applaus ontvangen. Zij hebben reeds veel gedaan voor de komende excursie naar Elburg. Rob Schimmel vertelt in het kort iets over de excursie naar Elburg: vestingwerken, (‘onvolmaakt stukje’ van) de sjoel, bierbrouwerijen en de historische vereniging Elburg. Sinds vorig jaar participeren we als vereniging ook in het samenwerkingsverband van het Historisch Kwartier Ouderkerk. Hierin zijn als andere partners betrokken: Beth Haim, de Urbanus - en Amstelkerk, de Oude Smidse, Bakkerij Out en het Museum Amstelland.

Ruud Siekerman gaat na het S&O-aprilnummer in 2023 stoppen als eindredacteur. Er wordt gezocht naar een opvolger, zie ook de “Dringende Oproep” die uitgegaan is naar alle leden. Maar ook nieuwe auteurs en redacteurs met o.a. affiniteit voor vormgeving zijn welkom. Het bestuur en de redactie nodigen kandidaten uit zich bij de redactie te melden.

4. Financiën:

a. Financieel jaarverslag 2022

De penningmeester, Ton Steenkist, geeft een toelichting op het jaarverslag. Het aantal leden blijft ongeveer hetzelfde, hoewel er een lichte daling te zien is.

Onder huisvestingskosten vallen de huur voor gebruik van het museum en vergaderruimte bij Coherente (S&O en onderzoekswerkgroep). Er is € 1.100 subsidie ontvangen voor het S&O-themanummer over Duivendrecht.

De gegevens m.b.t. de losse verkoop lopen door omstandigheden een jaar achter, waardoor de cijfers van de verkoop in 2021 geboekt staan in 2022 en komt de verkoop van 2022 in het jaar 2023.

Ton stelt voor om volgend jaar de begroting en het financiële jaarverslag niet meer in centen uit te schrijven, maar afgerond in hele euro's. De vergadering keurt dit goed. Het online boekhoudprogramma is afgeschaft.

b. Verslag Kascommissie 2022 en decharge bestuur

De kascommissie heeft de administratie gecontroleerd, de jaarrekening over 2022 beoordeeld en verzoekt de leden om het bestuur te dechargeren voor het gevoerde financiële beleid over 2022. De leden gaan akkoord.

5. (Her)verkiezing leden van het bestuur*

Mars Out, voorzitter, en Willy Brinkman, secretaris, worden herkozen.

6. Uitreiking Wolfertjes

Vanwege de jarenlange inspanningen voor de vereniging reikt het bestuur een Wolfertje uit aan Alex de Boer, Lenny van Erp en Ruud Siekerman. Mars spreekt hen persoonlijk toe en overhandigt de erepenningen.

Alex, Lenny en Ruud, hebben zich sinds het eind van de vorige eeuw verbonden gevoeld met de geschiedenis van Ouder-Amstel en omstreken en steeds met tomeloze energie en inzet het belang van de Historische

Vereniging in deze regio onder de aandacht gebracht, met als doel de geschiedenis van Ouder-Amstel en omstreken te bewaren en uit te dragen. Naast bestuurstaken die ze in de afgelopen jaren hebben vervuld, hebben zij zich ook onderscheiden - en nog steeds - in de verschillende werkgroepen.

Alex de Boer, Lenny van Erp en Ruud Siekerman
Foto: Piet de Boer

7. Wat verder ter tafel komt

Er waren geen aangeleverde vragen.

8. Rondvraag en afsluiting

Frans Zwerver benadrukt nog eens de slechte omstandigheden voor de opslag, het materiaal van Wolfgerus, in het museum. De klimaatbeheersing is heel slecht. Materiaal uit de opslag boven voelt klam aan. Verzoek aan het bestuur om daarover nog weer eens te overleggen met het museum. Het gaat vooral om de ruimte tussen de vergadertafel en het berghok van Wolfgerus. Mars en Frans hadden al geconstateerd dat het boven het winkeltje nog slechter was, maar daar is het meeste van Wolfgerus nu weggehaald.

*ad. 5. (Her)verkiezing leden van het bestuur

Statuten art. 8.9. : Zittingsduur 3 jaar en herkiesbaarheid onbeperkt		
Naam bestuurslid	In functie ge/herkozen	Herkiesbaar
Ton Steenkist	Benoemd 1 juli 2021	November 2024
Wes Korrel	Benoemd 1 juli 2021	November 2025
Rob Schimmel	Benoemd 1 juli 2021	November 2025
Mars Out	Herkozen 30 maart 2023	Maart 2026
Willy Brinkman	Herkozen 30 maart 2023	Maart 2026
Naam lid kascommissie	In functie ge/herkozen	Herkiesbaar
Statuten art. 10.4.	Zittingsduur 3 jaar	Herkiesbaarheid 1x
Gert Post (geen lid)	Herkozen 25 maart 2021	Niet herkiesbaar
Jan Toussaint (lid)	Benoemd 21 november 2022	November 2025

Pauze

Presentatie

“Wat is waar?”, ‘Nieuwe ontdekkingen en inzichten op basis van oude kaarten’, lezing door Gerard Castricum. Gerard heeft bijzondere kennis ontwikkeld om oude kaarten en bronnen op een nieuwe wijze te beoordelen. Die andere manier van kijken leverde hem en anderen nieuwe inzichten op over bijvoorbeeld percelen rond de kerk en kerkheuvel die genoemd staan in Middeleeuwse leenregisters.

Peter Hofland van de werkgroep Archeologie gaf een nadere toelichting op de lezing van Gerard Castricum, toegespitst op de plaatselijke situatie.

3. Werkplan 2024 Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel

Het werkplan 2024 is gebaseerd op de actieve inzet van de vele actieve leden van onze vereniging. Het bestuur spreekt dan ook haar grote waardering uit voor de inzet van alle werkgroepsleden.

Zoals gebruikelijk zullen er twee Algemene Vergaderingen worden georganiseerd, in maart en november. Naast de statutair voorgeschreven onderwerpen zal ook plaats worden ingeruimd voor een informatief onderwerp of lezing. Het bestuur zal de plaats van de vergaderingen afwisselen (Ouderkerk en Duivendrecht). Het bestuur coördineert en organiseert de verenigingsactiviteiten. Daartoe komt het bestuur minimaal 8 keer per jaar, maar in de praktijk maandelijks, bijeen.

Het Bestuur wil ook in 2024 de jaarlijkse openbare bijeenkomst in de maand van de geschiedenis organiseren, met een lezing en eventueel andere activiteiten om leden en niet-leden te laten delen in de geschiedenis van Ouder-Amstel en Amstelland. Bovendien is dat een mooie gelegenheid waarin leden en andere belangstellenden van gedachten kunnen wisselen met de werkgroepen van Wolfgerus. Een bijkomend doel is het werven van leden voor de werkgroepen dan wel voor de vereniging in het algemeen.

Voor deze activiteit is een voorziening getroffen in de begroting voor 2024.

Ook de werkgroepen hebben voor 2024 hun plannen aan het Bestuur doorgegeven, waarvoor eveneens voorzieningen zijn getroffen in de begroting 2024.

Werkplan Werkgroep Middeleeuwen Amstelland 2024

De werkgroep is een initiatief van de HV Wolfgerus van Aemstel en de Vereniging Historisch Amstelveen. De Historische Kring Abcoude/Baambrugge is ook vertegenwoordigd. De middeleeuwen in Amstelland waren een tijd

van belangrijke innovaties, o.a. op het gebied van waterbeheer, handel, landbouw en veeteelt.

- Ons hoofdaandachtsgebied is de historische periode 500-1500 na Chr. in Amstelland. De bewoningsgeschiedenis staat centraal. Daarbij moeten we oog hebben voor de landschapsontwikkeling in die periode.
- Er zullen dit jaar verschillende thema's behandeld worden. Het eerste thema: de Heren van Amstel. Het idee is om de uitkomsten van de bijeenkomsten te verwerken in een artikel in Speuren en Ontdekken. Daarbij is het belangrijk om de verzamelde gegevens vast te leggen in een 'levend document'.
- Belangrijk is dat we verhalen vertellen die mensen boeien. Zo kunnen we ook de Databank Middeleeuwen verlevendigen.
- Kruisbestuiving/samenwerking met andere werkgroepen staat hoog in ons vaandel. Zo zijn er bij de Onderzoeksgroep en de Werkgroep archeologie ongetwijfeld mensen die zich ook willen verdiepen in bepaalde onderwerpen.
- Voor ons zijn de belangrijkste media voor publicaties de (vernieuwde) website van Wolfgerus en Speuren en Ontdekken.
- Werkwijze: deelnemers moeten zelf initiatief nemen om onderwerpen aan te pakken, al of niet samen met anderen.
- Voor de bijeenkomsten zullen we ook leden van andere werkgroepen uitnodigen: Onderzoek, Archeologie, Transcriptie.

Activiteiten:

- Studie en documentatie van de geschiedenis van Amstelland tussen 1000 en 1525
- Verzorgen van artikelen en andere publicaties over de middeleeuwen
- Ontwikkeling/onderhoud van een speciale website, waarop je middeleeuwse documenten kunt raadplegen:
<https://www.historischamstelland.nl/middeleeuwen/>
- De werkgroep komt ca. 6x per jaar bijeen.

Begroting 2024

Voor 2024 wordt € 500 begroot:

Huishoudelijke uitgaven	€ 100
Themabijeenkomsten 4x	€ 400

(o.a. zaalhuur, archiefbezoek)

Werkplan Historische Onderzoeksgroep 2024

De Onderzoeksgroep komt zo'n 8x per jaar bij elkaar en bestaat momenteel uit een kern van 7 personen. In elke vergadering wordt de voortgang van de lopende onderzoeken besproken, afspraken gemaakt over de onderwerpen voor de komende maanden en belangstellend geluisterd naar wat de deelnemers aan persoonlijke inbreng en nieuwe ideeën hebben. Daarnaast zal het onderzoek naar en het vastleggen van historische gegevens van Ouder-Amstel en omgeving worden voortgezet. Vragen van lezers van Speuren en Ontdekken en van bezoekers aan de website www.historischamstelland.nl zullen worden uitgezocht en beantwoord. Interessante onderwerpen kunnen leiden tot een publicatie in S&O.

De digitalisering van het Oud Archief van Ouder-Amstel vanuit huis wordt in 2024 voortgezet.

Ook in 2024 zal moeten worden uitgeweken naar het Dienstencentrum in Ouderkerk in afwachting van een adequate vergaderlocatie voor de Vereniging.

Zolang de voorgenomen overdracht van de bibliotheek, archieven en historische informatie van het Museum naar de Vereniging niet is beklonken, staat de ontwikkeling stil van plannen voor het beheer en de verdere uitbouw, ontwikkeling, conservering, toegankelijkheid en beschikbaarstelling voor onderzoek – ook aan derden, niet leden van de vereniging – van de bibliotheek en archieven. Wellicht is daarvoor externe expertise noodzakelijk.

Om de belangstelling bij de inwoners voor historisch onderzoek te vergroten, zullen in 2024 daartoe voorstellen worden ontwikkeld. Hopelijk kan dit ook leiden tot de noodzakelijke uitbreiding/verjonging van de Onderzoeksgroep.

Begroting 2024

Voor bezoeken aan het Stadsarchief, een educatieve excursie en extra aandacht voor de werving van nieuwe leden voor de Onderzoeksgroep is voor 2024 € 250 begroot. Verder zijn er de kosten voor 8 bijeenkomsten in

het Dienstencentrum; de begroting komt op totaal € 550.

Werkplan Redactie Speuren & Ontdekken 2024

Speuren en Ontdekken is het viermaandelijke tijdschrift van de Vereniging. Een redactie van zes leden verzamelt en bespreekt de te plaatsen artikelen en het beeldmateriaal. De opmaak van het blad is al jaren in goede handen van twee vormgeefsters. De redactie komt gemiddeld 6x per jaar bij elkaar en voert veelvuldig overleg per e-mail. De eindredacteur zorgt met de opmaaksters voor de contacten met de drukkerij. Voor 2024 staan, zoals gebruikelijk, weer drie nummers in de planning.

Begroting 2024

De kosten voor S&O, vormgeving, drukken, postzegels en enveloppen worden door inflatiecorrectie iets hoger begroot: € 7.200. Er zijn geen (thema)nummers voor S&O met meer dan 40 pag. gepland voor 2024. Voor de werkgroep Redactie S&O wordt een bedrag begroot van € 450,- voor o.a. huur vergaderruimte in het Dienstencentrum.

Werkplan Transcriptiegroep (Oudnederlands schrift) 2024

Teksten in het Oudnederlands kunnen lezen is waardevol voor iedereen met belangstelling voor geschiedenis, vooral voor genealogen en andere onderzoekers. Een groep belangstellende leden leest originele teksten over de geschiedenis van Amstelland. Dit onder leiding van een deskundige docent. De werkgroep komt ongeveer 10x per jaar bijeen.

Activiteiten:

- Transcriptie van Oudnederlandse teksten
- Maandelijkse bijeenkomst waar de 'vertalingen' worden besproken
- Transcripties op verzoek van derden, t.b.v. onderzoek door een werkgroep

Begroting 2024

Voor 10 bijeenkomsten wordt € 200 begroot:
Huishoudelijke uitgaven € 100

Vergoeding docent 10x€10 € 100
(wo. Reis-en Kopieerkosten docent)

Werkplan Werkgroep Evenementen 2024

Ook in 2024 zal de Werkgroep Evenementen weer een voorjaars- en een najaarsexcursie organiseren.

Begroting 2024

De Werkgroep Evenementen werkt t.a.v. het organiseren van de excursies kostenneutraal. Voor onvoorziene zaken heeft de werkgroep nog een klein budget. In de verenigingsbegroting wordt derhalve in 2024 niets begroot voor deze werkgroep.

Werkplan Werkgroep Archeologie 2024

Deelnemers werkgroep archeologie
De werkgroep archeologie van de historische vereniging Wolfgerus van Aemstel telt 8 leden, t.w.:

Paul Hiel, Coördinator
Alex de Boer, Mars Out, Rob Schimmel, Rob IJzermans, Joke Alink, Michiel Weijs, Peter Hofland, Rob Box, Albert Blank

Samenvatting

De werkgroep archeologie zal zich het komende jaar vooral richten op het vergroten van haar kennis over de kerkheuvel, de naar aangenomen wordt oudst bewoonde plek in Amstelland. Het heeft daartoe een onderzoeksvorstel gemaakt dat onze kennis van de de vroege en middeleeuwse bewoningsgeschiedenis van Amstelland moet vergroten. Hiermee kan tevens worden aangesloten bij het promotieonderzoek van de archeologen Rob Gruben en Nancy de Jong, die onderzoek doen naar kastelenbouw in Noord-Holland in de 13e eeuw. Belangrijke voorwaarde om aan te kunnen sluiten is nieuw en geavanceerd geofysisch onderzoek door het bedrijf Saricon te laten doen. Hiertoe heeft de Vereniging Wolfgerus ons plan ingediend bij de RABO-support actie van dit jaar in de hoop in aanmerking te komen voor de benodigde gelden. De Amstelkerk heeft ingestemd met het plan.

In het algemeen houdt de werkgroep zich ook bezig met:

Geschiedenis Kerkheuvel.

- Ook nu de contouren van de 14e eeuwse kerk permanent in het grondplan op zijn genomen blijft de werkgroep zich inzetten de geschiedenis van de kerkheuvel steeds meer te doorgronden. Ook zal de werkgroep actief betrokken blijven in het burgerparticipatie proces rondom het Centrumplan.

Portugees-Israëlitische Begraafplaats (PIB)

- De begraafplaats is van hoge archeologische waarde. Ook vanwege de grote waarschijnlijkheid dat daar zich de locatie bevindt van het Motte-kasteel van de Heren van Aemstel. Blijvend aandachtsgebied.

De Ronde Hoep.

- De werkgroep beschouwt de Ronde Hoep als uniek en van hoge archeologische waarde, dit vanwege het vermoeden van de aanwezigheid van middeleeuwse huisplaatsen. Ideaal zou zijn als de gemeente een archeologische streekbeschrijving zou laten opstellen. Het zelf uitvoeren van een dergelijk onderzoek is voor ons als werkgroep een brug te ver. Het blijft wel onze aandacht houden.

Oerbos.

- De werkgroep heeft in 2019 een van de opgegraven boomstammen in een weiland ten noorden van de Stramanweg laten onderzoeken door de Universiteit Utrecht; Dept. Fysische Geografie. Mogelijk komt er een vervolgonderzoek met andere opgegraven bomen.

Bodemvondsten

- Ondanks het feit dat het afgelopen jaar talrijke in de vijftiger en zestiger jaren zoekgeraakte bodemvondsten in de consistorie van de Amstelkerk zijn teruggevonden, blijft het aandachtspunt van de werkgroep ook de rest die beschreven is, terug te vinden.
- De werkgroep blijft zich met grote inzet sterk maken om Archeologie als volwaardig onderdeel in de Omgevingswet van de gemeente Ouder-Amstel opgenomen te krijgen.

Contacten intern

- De werkgroep heeft het plan om binnen de werkgroep taakgroepen te formeren rondom onderwerpen en thema's. Ze hoopt hierbij leden te betrekken van de andere werkgroepen daar waar er overlap zit in de aandachtsgebieden.

Contacten extern

- De werkgroep is voornemens de reeds bestaande contacten te continueren en de contacten met externen uit te breiden. Hierbij wordt gedacht aan de provincie Noord Holland, de UvA, archeologiegroepen in de nabije omgeving, zoals de AWN afdeling Amsterdam, als ook de landelijke AWN i.v.m. haar voornemens, waaronder de geschiedenis van de kerkheuvel.
- De reeds bestaande contacten met de gemeente zullen worden benut i.v.m. de plannen die de gemeente heeft omtrent het Kampje. Andere contacten zullen geïntensiveerd worden in het kader van de voortgang van het project.
- Welke ideeën heeft de gemeente over de Archeologie-beleidsadvieskaart (ook wel: archeologische waardenkaart)? Die kaarten zijn er nu niet. Op dit moment staat de vraag open bij de gemeente. Een lid van de werkgroep archeologie blijft participeren in de Werkgroep Cultureel Erfgoed van het Cultuurplatform Ouder-Amstel, CPOA, om de archeologische waardenkaart te realiseren.

Inhoudelijke verdieping, workshops en lezingen

- O.a. het organiseren van een bijeenkomst met een deskundige om een toelichting te krijgen op de nieuwe wetgeving rondom erfgoed - en omgevingswetgeving. Wat betekent dat voor ons

en de gemeente? Wat is het belang van archeologie en wellicht ook een inspirerend verhaal van een archeoloog over een leuke opgraving die hij/zij heeft gedaan. Een bijeenkomst voor leden van onze werkgroep en belangstellenden van de andere werkgroepen.

- Vanuit de werkgroep Archeologie medewerking verlenen aan activiteiten die georganiseerd worden door o.a. het Museum, gerelateerd aan exposities en/of historische wandelingen.

Het ligt voor de hand dat gebruik gemaakt zal worden van de kennis van de leden van de andere werkgroepen van de HV Wolfgerus en dat hen gevraagd zal worden deze kennis met ons te delen en/of te participeren in voornoemde activiteiten.

Begroting 2024

- Professionalisering leden van de werkgroep	€ 150
- Extra onderzoekskosten kerkheuvel	€ 500
- Boeken, tijdschriften	€ 50
- Lezingen en workshops organiseren	€ 50
Totaal	€ 750

Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel

p/a Historisch Museum Amstelland
Kerkstraat 3-8, 1191 JB Ouderkerk a/d Amstel

4. Begroting 2024

	Begroting 2024	Schatting 2023
Inkomsten		
Contributies	11.500	11.450
Donaties & Sponsoring	250	300
Verkopen S&O etc	500	500
	-----	-----
	12.250	12.250
	=====	=====
Uitgaven		
Kosten S & O	7.650	7.250
Huisvesting Museum	1.000	1.000
Nieuwe folder ledenwerving		118
Bijeenkomst leden/niet-leden	750	750
Werkgroep Archeologie	750	750
Werkgroep Evenementen	0	0
Werkgroep Historisch Onderzoek	550	200
Werkgroep Middeleeuwen	500	100
Werkgroep Oud Nederlands	200	100
Bijdrage HKO	500	0
Beheer website	550	500
Verenigingskosten	1.000	1.000
Nieuwsbrief (IKS, porto etc)	300	300
Kosten vrijwilligers	350	350
Bankkosten	300	250
Overige kosten	100	0
	-----	-----
	14.500	12.668
	=====	=====
Exploitatie tekort	2.250	415
	=====	=====

Het tekort op de begroting 2024 zal worden gefinancierd uit de Spaarrekening

Toelichting Begroting 2024

Inkomsten

Contributies

Volgens ledenadministratie september	11.636
Voorziening 2024 voor vermindering leden	136

	11.500
	=====

Donaties & Sponsoring

Sponsors	250
----------	-----

Losse verkopen S & O etc

Opbrengst na aftrek verleende kortingen	500
---	-----

Uitgaven

Kosten S & O

3 uitgaven a € 2.000 per uitgave	6.000
Kosten distributie etc: 3x 400	1.200
Overige kosten (o.a. huur vergaderruimte)	450

	7.650
	=====

Bijeenkomst leden/niet-leden

Na het succes van de bijeenkomst in 2022 en 2023 heeft het bestuur besloten een dergelijke bijeenkomst jaarlijks te herhalen.

Werkgroepen

Archeologie

Voorziening 31 december 2022	425
Overheveling budget 2023 naar 2024	600
Donatie Alex de Boer + relatie	300
RABO fonds	707
Budget 2024	750

	2.782
	=====

Andere werkgroepen

Begroot volgens opgave van de werkgroepen.

Bijdrage HKO

HKO heeft gevraagd of alle deelnemende organisaties een bedrag van € 500 willen bijdragen voor de activiteiten in 2024. Hier is nog geen beslissing over genomen, maar voor de zekerheid in deze begroting opgenomen.

Beheer website

Maandelijks onderhoud	975
Bijdragen Gem Ouder-Amstel en Waternet	100
Aandeel kosten Erfgoed Amstelland	150
Aandeel kosten Museum	175

	425

	550

Verenigingskosten

Kosten ALV: Aankondiging	150
Huur, spreker, etc	300
Totaal per ALV	450

Voor twee ALV's	900
Donatie Beschermers Amstelland	25
Donatie D H Castrofonds	50
Diversen	25

	1.000

Nieuwsbrief

2 x Vervaardigen en verspreiden 300 IKS + postzegels

oktober 2023,

A A Steenkist, penningmeester

Zaterdag 3 juni, excursie Elburg

De zon schijnt, het is 25 graden, het belooft een mooie dag te worden.

De evenementencommissie heeft een geweldig leuke leerzame dag in Elburg voorbereid. Elburg is een stadje dat als vesting is ontworpen aan het eind van de 13^e eeuw. Elburg koestert zijn geschiedenis en is een bloeiend toeristenstadje met meerdere bijzondere musea en een speciale ommuurde Joodse begraafplaats, binnen de vesting.

Vanaf het Sluisplein in Ouderkerk is het een uurtje rijden met een aantal auto's, waarin ook voor meerrijders een plekje is geregeld. We parkeren gratis en vrij, ruimte genoeg; we zijn er om 10.00 uur. Elburg. Een Hanzestad vol kleine straatjes met bloeiende planten, bijzondere huisjes en een haven vol oude botters.

We lopen achter Carla Out aan, langs de schilderachtige haven en door het centrum naar het huisje, dat vroeger een stadsboerderij was. De

koeien stonden in de stad tussen de huizen op stal en werden buiten de vestingmuren geweid. Nu is dit mooie oude beschermde boerenhuisje de verzamelplek en vergaderplek van de oudheidkundige vereniging Arent thoe Boecop, genoemd naar de ontwerper van het bouwkundig patroon van Elburg, met zijn rechte straatjes.

Maar voordat het een boerderij werd, was het een Gruithuis. Gruit is een verzamelnaam voor kruiden die gebruikt werden om smaak aan het middeleeuwse bier te geven.

We worden opgewacht met koffie en koek door onze gids Willem van Norel, van de historische vereniging Arent thoe Boecop, in het Gruithuis, een betere gids kun je je

nauwelijks wensen. Hij is een geboren en getogen inwoner van de stad met een rijke geschiedenis, die er door oud en jong wordt gedragen: de vereniging telt 1900 leden.

Willem is geschiedenisleraar geweest en nu zeer actief in de oudheidkundige vereniging. Hij heeft al veel boeken geschreven over alles in en rond Elburg. Hij vertelt ons nu over het grote gebeuren en de kleine persoonlijke belevenissen, met grote bevoegenheid. Zijn diapresentatie bekijken we tijdens de koffie en koek. Iedereen wil ook even boven in het huisje kijken, waar de vergaderruimte is. Er staat een geweldige kast die gered werd uit een afgebroken Elburgse werkplaats, met veel laadjes waarop de instrumentnamen volgens oud timmermansjargon nog te lezen zijn.

Terwijl Willem ons gezelschap door de straatjes leidt, vertelt hij over de mensen die visser waren, boer waren, toevallig Joods waren. Over oude beroepen die werden uitgeoefend in de volgebouwde buurt waar hij opgroeide. Zoals de leerlooiers die voor zoveel stank zorgden; vroeger heel gewoon.

Elburg was, vertelt Willem, een gelovige (vissers)bevolking, die de slechts 2 aanwezige NSB-ers waarschuwden - ze mochten denken wat ze wilden, maar bij verraad van de vele onderduikers zou hun kop er af gaan. Die waarschuwing was genoeg.

De kerk, waar ooit een toren op stond, ligt vlak tegen de vestingmuur - werd als laatste aan het stadje toegevoegd. Het is een oase van rust in de voor iedereen toegankelijke kloostertuin.

Op weg naar de vestingwal horen we de ooievaar klepperen, die boven op het voormalige 17^e-eeuwse stadhuisje haar nest heeft op de hoge schoorsteen. De verhalen die Willem op de vestingwal, bij de Joodse begraafplaats, tijdens de wandeling langs de oude huisjes vertelt, blijven ons bij.

Alle mensen die op de Joodse begraafplaats begraven liggen, zijn in het Sjoel museum op een scherm terug te vinden met naam en levensgeschiedenis.

We wandelen na een heerlijke uitgebreide lunch door het levendige dorp vol terrasjes en

Willem gaat mee en door met zijn verhalen, vraagt ons veel en is geïnteresseerd om weer eens op excursie te komen in Ouderkerk aan de Amstel.

We hebben na de excursie nog twee uur om individueel een van de vele musea te bezoeken. Mars en ik bezoeken het Museum Sjoel Elburg, in de voormalige synagoge.

Persoonlijke, mooi bewaarde museumstukken van voormalige Joodse inwoners. Veel informatie, eigentijds tentoongesteld, ook voor kinderen. Er wordt een film over Jeroen Krabbé vertoond. Hij vertelt hoe zijn schilderijen ontstonden, als hommage aan zijn familie. De indrukwekkende grote schilderijen hangen er op dit moment tentoongesteld met de naam “De ondergang van Abraham Reiss”, de grootvader van Jeroen.

Anderen bezochten het Nationaal orgelmuseum, vertelden ons daar in de auto op de terugweg enthousiast over; ze werden zelfs op een concertje getraakteerd. We zijn blij dat de evenementencommissie ons attent heeft gemaakt op Elburg; dat vertellen we ook tijdens het gezellige afsluitende drankje dat ons aangeboden wordt op een terras met uitzicht op de haven.

We gaan zeker nog eens terug om het Bottermuseum, de Museumsmederij of Museum Elburg te bezoeken. We zijn bijzonder blij dat we mee zijn gegaan met de excursie en we verheugen ons al op de volgende in het najaar.

Annelies Vollmann
Juni 2023

~ ~ ~

Excursie Schoonhoven: Zilverstad Zaterdag 23 september

Op zaterdag 23 september vertrokken wij in de plenzende regen naar Schoonhoven. Gelukkig werd het richting deze vestingstad droog. Bij de veerpont in de Lek troffen we

zo'n 20 historisch geïnteresseerden aan die zich tegoed deden aan koffie en ander vocht in een fraai restaurant. De groep werd verdeeld over twee gidsen. In de stad met zijn leuke straatjes kwam tot uiting

dat het ooit bevolkt was door vele zilversmeden. De huizen van deze smeden hadden twee voordeuren. De vrouw des huizes vond het immers maar niks dat alle werklui/bezoekers van de smid, anders door haar boedel heen liepen. Voor de huizen van de zilversmeden bevinden zich tegels met hun naam, meesterteken en jaartal. Bij Rikkoert Juweliers mochten we door de winkel lopen om

achterin, een Mikwa, een Joods bad te bekijken. Helaas hadden we geen tijd om hun zilver-museum te bewonderen. Onze gids nam ons mee naar de brug voor het stadhuis.

Daar was in 1591 een zeventigjarig kruidenvrouwetje genaamd Marigje Arriens die als heks is gewurgd en tot as is verbrand.

Nu parkeren er bezoekers van de winkelstraat achteloos hun bolides.

Carla Out wist, hoe kan het ook anders, van het bestaan van een overheerlijke Schoonhovense kruidkoek, genaamd Fonteynkoek. Het recept is al eeuwenoud, uit de 17e eeuw en is te koop bij bakkerij Kok vlakbij het stadhuis. Het betovert nog steeds de mensen die het eten, omdat het zo lekker is. Wij konden het later ook proeven tijdens het middagmaal.

We liepen verder langs een Joodse begraafplaats en een Bartholomeuskerk (zo heten ze allemaal in Schoonhoven grapte de gids). Ook stonden we voor het Doelenhuis waar Wilhelmina van Pruisen, de vrouw van stadhouder Willem V, verbleef na haar

aanhouding door de Patriotten in 1787 bij Bonrepas vlakbij Schoonhoven. Onderweg naar het middageten bij brasserie Springer kwamen we nog langs de Koningin Wilhelminaboom uit 1898. De gids zei dat de Julianaboom voor werkzaamheden op

het Doelenplein vijf meter was verplaatst en het niet overleefd had, tot frustratie van de bevolking van Schoonhoven. Bij het restaurant smikkelden we eerst van de Fonteynkoek die Carla had gekocht en begonnen daarna met een heerlijke soep die stijf stond van de knoflook. We hebben dit natuurlijk later moeten blussen. Daarna volgde een etagère met broodjes, die goed smaakten. Zelfs één met heksenkaas!

Auteur: Wim Groeneweg

Als vanouds weer prima geregeld. Met 20 enthousiaste deelnemers op weg. Eerst natuurlijk koffie. Dan met onze gids (Jan) op stap. Héél veel zilver in het stadje; niet voor niets Zilverstad genoemd. Aan de plakaten op de stoepen kun je zien dat er vroeger heel veel zilversmeden waren. De stad kent vanwege de ligging aan de Lek een rijke geschiedenis van oorlogen. Lopend door smalle straatjes werd ons veel verteld.

Bijzonder was het gezicht op de scheve toren van de Bartholomeuskerk. Onze gids nam ons ook mee naar een voormalige synagoge. Daar is nu een

"zilverzaak", naar de Mikwe, het vroegere reinigingsbad voor de Joodse mensen, is nog te zien.

Hierna was het tijd voor de lunch. Een mooie ervaring rijker.

Auteur: Hilde van Veluw

Schoonhoven middagprogramma

Na een goed verzorgde lunch in brasserie Springer ging het middagprogramma verder. Op onverklaarbare wijze bleken de gidsen gehoord te hebben dat het programma gewijzigd was dus kwam onze gids Rob pas tegen 14.30 uur.

De wachttijd werd bekort doordat Carla razendsnel informatie opgezocht had over de "Wilhelminaboom" vlakbij en dat met ons deelde.

Doordat de tijd wat kort was liepen we rechtstreeks naar de Bartholomeuskerk die we uitgebreid bekeken begeleid door prachtige orgelklanken. Daarna terug naar Rivero voor het afsluitend drankje waarbij we onderweg nog attent gemaakt werden op historische gebouwen en het oud lijkende

maar niet echt oude ophaalbruggetje, wat erg deed denken aan de korte kerkbrug. Op de kade aan de Lek staan informatieborden over de Oude Hollandse Waterlinie, met nog veel interessante en mooie plekken om te bezoeken.

ken. Voor zelf rondlopen was geen tijd meer maar Schoonhoven is zeker nog eens een bezoek waard.

Auteur: Marcel en Adri Burger

~ ~ ~

Het verleden in beweging

Zondagmiddag 8 oktober organiseerde Wolfgerus weer de jaarlijkse bijeenkomst in de maand van de geschiedenis, voor alle belangstellenden: **Het verleden in beweging**

Prof. dr. Gabri van Tussenbroek
“Tweënhalf eeuw Amstelkerk. De

herbouw van de kerk van Ouderkerk in 1773”

We waren zeer verheugd dat ons, in Duivendrecht wonende, Wolfgeruslid, Gabri van Tussenbroek een lezing gaf. Het was een heel interessante en zeer onderhoudende lezing.

In het najaar van 2023 is het exact 250 jaar geleden dat er een bestek voor de bouw van de Amstelkerk in Ouderkerk werd opgesteld. In zijn lezing wierp bouwhistoricus Gabri van Tussenbroek een blik op het historische bouwbedrijf van de achttiende eeuw. Waar kwamen bakstenen en balken vandaan? Waar haalde je kalk en natuursteen? Hoe ging een aanbesteding in zijn werk? En hoe onderzoekt een bouwhistoricus dat allemaal?

Gabri van Tussenbroek (1969) is senior specialist bouwhistorie bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en hoogleraar Stedelijke identiteit en monumenten aan de UvA. In 2023 publiceerde hij *De houten eeuw van Amsterdam. Bouwen, werken en wonen in de middeleeuwse stad 1275-1578* (uitgeverij Prometheus).

Na de pauze konden leden en andere belangstellenden van gedachten wisselen met de werkgroepen van Wolfgerus, onder het genot van een kopje koffie/thee en een hapje en drankje.

~ ~ ~

Cheque van de RABO Clubsupport campagne 2023

Dinsdagochtend, 10 oktober, overhandigde Anke Bollen (RABO ledenraad) een cheque aan Mars Out (voorzitter) en Rob IJzermans, beiden lid van de werkgroep archeologie.

Ons doel : geofysische onderzoek om meer te leren over de oudste bewoonde plek in Amstelland Waar stond het Kasteel van de Heren van Amstel? In Ouderkerk aan de Amstel volgens deskundigen. Maar waar in Ouderkerk? Op de Portugees-Joodse Begraafplaats? Of op de heuvel van de huidige Amstelkerk? Onder die kerk liggen de resten van tenminste drie middeleeuwse kerken. Maar misschien ook wel van dat Kasteel. Daarom willen we archeologisch onderzoek onder de Amstelkerk. Met geofysische bodemanalyse kan dat zonder dat je hoeft te graven.